

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 09 20
COM(2012) 528 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**Reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės
apsaugos statistikos įgyvendinimas**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos įgyvendinimas

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮŽANGA

2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos¹ (toliau – Reglamentas) pagrindinis tikslas – rinkti ir rengti Europos migracijos ir tarptautinės apsaugos statistinius duomenis.

Tai yra pirmoji ataskaita, kurią Komisija privalo pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pagal Reglamentą (EB) Nr. 862/2007.

Reglamento 12 straipsnyje nustatyta: „Iki 2012 m. rugpjūčio 20 d. ir po to kas trejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie statistiką, kaupiamą vadovaujantis šiuo reglamentu, ir jos kokybę.“

Šioje ataskaitoje aptariama valstybių narių (drauge su Komisija (Eurostatu)) padaryta pažanga įgyvendinant Reglamentą.

2. STATISTINIAI DUOMENYS, KURIEMS TAIKOMAS REGLAMENTAS

Reglamentas (EB) Nr. 862/2007 susijęs su Europos migracijos ir tarptautinės apsaugos (prieglobsčio) statistinių duomenų rengimu. Pagrindinės Reglamentu reglamentuojamos statistikos sritys yra:

- tarptautinių migracijos srautų grupės, suskirstytos pagal pilietybę, gimimo šalį, ankstesnės ir (arba) kitos nuolatinės gyvenamosios vietos šalį, amžių ir lytį; gyventojų grupės, suskirstytos pagal pilietybę, gimimo šalį, amžių ir lytį, pilietybės įgijimą pagal ankstesnės pilietybės šalį (3 straipsnis);
- prieglobsčio prašymai, pirmosios instancijos sprendimai ir apeliaciniai sprendimai, kuriais suteikiamos arba panaikinamos įvairios tarptautinės apsaugos statuso formos, nelydimų nepilnamečių prieglobsčio prašymai, suskirstyti pagal pilietybę; statistiniai duomenys, susiję su Dublino reglamento tvarkos (prieglobsčio prašytojų perkėlimas iš vienos valstybės narės į kitą) taikymu (4 straipsnis);

¹ OL L 199, 2007 7 31, p. 23.

- trečiųjų šalių piliečiai, kuriems neleista atvykti į valstybę narę prie išorės sienos, pagal nacionalinės imigracijos teisės aktus neteisėtai šalyje esantys trečiųjų šalių piliečiai, suskirstyti pagal pilietybę (5 straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečiams išduoti leidimai gyventi, suskirstyti pagal pilietybę, leidimo galiojimo trukmę ir pagrindą leidimui išduoti (imigracijos kategorija) (6 straipsnis);
- trečiųjų šalių piliečiai, kuriems remiantis imigracijos teisės aktais nurodyta palikti valstybės narės teritoriją, ir trečiųjų šalių piliečiai, užregistruoti kaip išvykstantys priėmus tokį nurodymą, suskirstyti pagal pilietybę (7 straipsnis).

Igyvendindama nuostatas Komisija toliau glaudžiai bendradarbiavo su skirtingomis nacionalinėmis valdžios institucijomis, rengiančiomis ir teikiančiomis duomenis pagal Reglamentą. Migracijos srautų ir gyventojų grupių statistinius duomenis Komisijai (Eurostatui) paprastai teikia nacionalinės statistikos institucijos (NSI). Leidimų gyventi ir prieglobsčio statistinius duomenis paprastai teikia vidaus reikalų ministerijos arba imigracijos tarnybos. Sienų kontrolės ir neteisėtų migrantų grąžinimo statistinius duomenis paprastai teikia vidaus reikalų ministerijos, imigracijos tarnybos arba policija.

Pagrindinės šių statistinių duomenų charakteristikos surašytos 1 lentelėje.

1 lentelė. Pagrindinės šių statistinių duomenų charakteristikos

	3 straipsnis Migracijos srautai, gyventojų grupės, pilietybės įgijimas	4 straipsnis Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas	6 straipsnis Leidimai gyventi
Geografinė aprėptis	35 šalys (31 ES / ELPA šalis + ME + HR + MK + TR)	31 ES / ELPA šalis	31 ES / ELPA šalis	31 ES / ELPA šalis
Pirmi duomenų rinkimo metai	2008 m.	2008 m.	2008 m.	2008 m.
Dažnumas	Kasmet	Kas mėnesį / kas ketvirtį / kasmet	Kasmet	Kasmet
Duomenų pateikimo galutinis terminas	per 12 mėnesių pasibaigus ataskaitiniams metams	per 2 mėnesius pasibaigus kas mėnesį / kas ketvirtį teikiamų duomenų ataskaitiniam laikotarpiui (AL) per 3 mėnesius pasibaigus kasmet teikiamų duomenų AL	per 3 mėnesius pasibaigus ataskaitiniams metams	per 6 mėnesius pasibaigus ataskaitiniams metams
Duomenų teikėjai	Nacionalinės statistikos institucijos	Vidaus reikalų ministerijos (arba susijusios imigracijos tarnybos)	Vidaus reikalų ministerijos, imigracijos tarnybos arba Pasienio policija	Vidaus reikalų ministerijos (arba susijusios imigracijos tarnybos)

3. ĮGYVENDINIMO TEISĖS AKTAI

Reglamentu (EB) Nr. 862/2007 nustatoma bendra migracijos ir tarptautinės apsaugos statistinių duomenų rengimo sistema. Tačiau, siekiant rengti palyginamus ir suderintus valstybių narių duomenis, Komisija turėjo priimti dvi susijusias papildomas įgyvendinimo priemones:

- Komisijos reglamentu (EB) Nr. 216/2010² apibrėžtos priežasčių išduoti leidimą gyventi kategorijos, būtinos statistiniams duomenims, teiktiniams pagal Reglamento 6 straipsnį. Priežastys išduoti leidimą yra susijusios su imigracijos kategorijomis ir pakategorėmis, remiantis kuriomis trečiųjų šalių piliečiams leidžiama gyventi šalyje (pvz., asmenys, turintys leidimą gyventi dėl darbo priežasčių, ir šios kategorijos pakategorė, skirta leidimams, suteiktiems pagal aukštai kvalifikuotų darbuotojų programą);
- Komisijos reglamentu (ES) Nr. 351/2010³ apibrėžtos gimimo šalies grupės, ankstesnės nuolatinės gyvenamosios vietos šalies grupės, būsimos nuolatinės gyvenamosios vietos šalies grupės ir pilietybės grupės, būtinos migracijos srautų ir gyventojų grupių statistiniams duomenims, teiktiniams pagal Reglamento 3 straipsnį.

4. BENDROSIOS APLINKYBĖS

Keletą metų prieš įsigaliojant Reglamentui daug statistinių duomenų, kuriems taikomas Reglamentas, būdavo renkami savanoriškai. Priėmus Reglamentą padaryta svarbių šių statistinių duomenų turinio ir apibrėžčių pakeitimų, kad jie labiau atitiktų kintančius naudotojų poreikius.

Kol Reglamentas dar nebuvo įgyvendinamas, Europos migracijos statistinių duomenų trūko, o turimi duomenys buvo menkai suderinti. Dažnai būdavo sunku tinkamai parengti ES lygmens suvestinius rodiklius, nes kai kurių valstybių narių duomenų komponentų nebūdavo arba jie būdavo parengti naudojant gerokai kitokias statistines apibrėžtis. Dėl derinimo trūkumo su skirtingomis valstybėmis narėmis susijusių duomenų analizė ir lyginimas buvo nepatikimi ir galėjo klaidinti. Todėl nebuvo tinkamos svarbios Europos viešosios politikos srities statistikos, kuri galėtų būti naudojama priimant faktais grindžiamus sprendimus.

2003 m. Salonikuose posėdžiavusios Europos Vadovų Tarybos išvadose pažymėta, kad migracijos ir prieglobsčio statistiką reikia rinkti ir analizuoti geriau. Tais pačiais metais Europos Parlamentas pažymėjo, kad reikia priimti konkrečius Europos statistikos teisės aktus, kad būtų

² [2010 m. kovo 15 d. Komisijos reglamentas \(ES\) Nr. 216/2010](#), kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos nuostatos, susijusios su priežasčių išduoti leidimą gyventi kategorijų apibrėžtimis (OL L 66, 2010 3 16, p. 1).

³ [2010 m. balandžio 23 d. Komisijos reglamentas \(ES\) Nr. 351/2010](#), kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos nuostatos dėl gimimo šalies grupių, ankstesnės nuolatinės gyvenamosios vietos šalies grupių, būsimos nuolatinės gyvenamosios vietos šalies grupių ir pilietybės grupių kategorijų apibrėžčių (OL L 104, 2010 4 24, p. 37).

rengiami išsamūs statistiniai duomenys, būtini sąžiningai ir veiksmingai Europos migracijos politikai plėtoti. Šiomis aplinkybėmis Komisija parengė Reglamento pasiūlymą.

5. PARENGTOS STATISTIKOS KOKYBĖ

5.1. Reikalingumas naudotojams

Komisijoje migracijos ir prieglobsčio statistinius duomenis naudoja Vidaus reikalų GD. Šiuos statistinius duomenis taip pat dažnai naudoja kiti generaliniai direktoratai, visų pirma Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD bei Teisingumo GD.

Statistiniai duomenys yra svarbūs apskaičiuojant biudžeto metinius asignavimus kiekvienai valstybei narei, kiek tai susiję su Solidarumo ir migracijos srautų valdymo fondais. Fondų steigimo teisės aktuose nustatyta, kad metiniai biudžetiniai asignavimai visų pirma grindžiami Eurostato renkamais su migracija ir prieglobsčiu susijusiais statistiniais duomenimis. Dabar Reglamente numatyti beveik visi fondams būtini statistiniai duomenys. Didelis privalumas yra tai, kad su šiais statistiniais duomenimis teikiama vis daugiau išsamių metaduomenų, todėl Komisija gali tinkamiau užtikrinti, kad asignavimams naudojami statistiniai duomenys atitinka fondų teisės aktuose nustatytas sąvokas ir reikalavimus.

Statistiniai duomenys naudojami keletui Komisijos leidinių; jie taip pat naudojami rengiant reguliarias ataskaitas, politikos pasiūlymus ir analizei. Pavyzdžiui, Komisijos metinėje imigracijos ir prieglobsčio ataskaitoje⁴ šie statistiniai duomenys naudojami skaičiais vertinant pažangą, padarytą įgyvendinant 2008 m. Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą, ir pabrėžiant rekomendacijas dėl būsimų veiksmų. Kalbant konkrečiai apie imigraciją, 2011 m. Komisijos komunikate dėl migracijos⁵ šie statistiniai duomenys buvo naudojami itin dažnai tiek tekste, tiek atskiruose statistiniuose prieduose. Panašiai prieglobsčio srities Komisijos komunikate dėl didesnio ES valstybių narių solidarumo prieglobsčio srityje⁶ naudojami Eurostato pateikti ir paskelbti išsamūs prieglobsčio ir kitų tarptautinės apsaugos formų statistiniai duomenys. Eurostato migracijos statistiniai duomenys taip pat naudojami įvairiuose leidiniuose, pvz., Europos Komisijos ataskaitoje demografijos klausimais⁷ ir migrantų socialinės ir ekonominės padėties Europoje ataskaitose⁸.

⁴ Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui Metinė imigracijos ir prieglobsčio ataskaita (COM(2011) 291 galutinis),

http://ec.europa.eu/home-affairs/news/intro/docs/110524/291/1_EN_ACT_part1_v8.pdf.

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl migracijos (COM(2011) 248 galutinis),

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0248:FIN:LT:PDF>.

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl didesnio ES valstybių narių solidarumo prieglobsčio srityje (COM(2011) 835 galutinis),

http://ec.europa.eu/homeaffairs/news/intro/docs/201112/1_EN_ACT_part1_v6.pdf.

⁷ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, Europos Komisijos 2010 m. ataskaita demografijos klausimais „Daugiau vyresnių ir įvairių europiečių“,

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KE-ET-10-001.

⁸ „Migrantai Europoje. Pirmosios ir antrosios kartų statistinis portretas“,

Migracijos ir prieglobsčio statistiniais duomenimis taip pat rėmėsi Europos migracijos tinklas (EMT)⁹ rengdamas metines ES ir nacionalinio lygmens statistines ir analitines ataskaitas. Statistiniai duomenys taip pat naudingi EMT tyrimams ir ataskaitoms, susijusioms su konkrečiais dabartinei politikai svarbiais klausimais.

Be to, Europos lygmeniu šie statistiniai duomenys naudojami su migracija susijusių Europos Sąjungos agentūrų, pvz., Išorės sienų agentūros (FRONTEX) ir pastaruoju metu Europos prieglobsčio paramos biuro (EPPB) veiklai remti.

Pagal Reglamentą surinkti statistiniai duomenys plačiai naudojami oficialiuose leidiniuose ir pravartūs plačiam naudotojų ratui. Atnaujinti statistiniai duomenys ir statistiniai komentarai skelbiami ne tik Eurostato interneto svetainėje ir internetinėje duomenų sklaidos bazėje, bet ir Eurostato ketvirtiniuose ir metiniuose leidiniuose. Pagal Reglamentą parengtais statistiniais duomenimis reguliariai naudojasi nacionalinės administracijos, mokslininkai ir pilietinės visuomenės grupės, dirbančios įvairiose srityse, įskaitant imigrantų integraciją, nacionalinių prieglobsčio ir imigracijos procedūrų plėtojimą ir stebėjimą, gyventojų ir darbo jėgos prognozes.

Pagal Reglamentą renkami statistiniai duomenys nevisiškai atitinka tam tikrus su migracija ir prieglobsčiu susijusius statistinius poreikius, todėl jiems taikomi galiojantys neoficialūs susitarimai su nacionaliniais duomenų tiekėjais. Pavyzdžiui, tokia tvarka taikoma naujų prieglobsčio prašymų (skiriant juos nuo visų prašymų) statistiniams duomenims.

Ši tvarka gali būti taikoma ir ateityje, siekiant patenkinti naujus statistinių duomenų poreikius, kurie gali atsirasti dėl naujų teisės aktų ir kol šie teisės aktai neįsigalioja, pavyzdžiui, dėl prieglobsčio prašytojų ir asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, sezoninių darbuotojų, bendrovės viduje perkeliama asmenų, studentų ir mokslininkų, taip pat kiek tai susiję su tų kategorijų duomenimis, kuriems netaikomi ES teisės aktai, bet kurie būtini ES migracijos politikai plėtoti.

Trūkumai, susiję su nelydimų nepilnamečių statistinių duomenų trūkumu, buvo sprendžiami peržiūrint Duomenų rinkimo gaires pagal Migracijos statistikos reglamento 6 straipsnį. Pagal 2011 m. sausio 11 d. galutinai peržiūrėtas ir atnaujintas gaires Eurostatas gali rinkti duomenis apie kitus nelydimus nepilnamečius nei tie, kurie kreipiasi prieglobsčio.

Migracijos duomenų nauda Eurostato naudotojams vertinama pagal tai, kiek duomenų ar leidinių buvo parsisiųsdinta iš Eurostato svetainės iki 2011 m.

Iš 2 lentelėje pateiktų skaičių matyti, kad migracijos (po jos eina prieglobsčio) duomenų rinkiniu domimasi daugiausia. Skaičiai liudija, kad 2011 m. naudotojai dažniau domėjosi šiais duomenimis nei 2010 m.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-31-10-539.

⁹ 2008 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas 2008/381/EB dėl Europos migracijos tinklo sukūrimo (OL L 131, 2008 5 21, p. 7).

2 lentelė. Prisijungimo prie Eurostato leidinių ir duomenų rinkinių per Eurostato interneto svetainę 2010 ir 2011 m. atvejų skaičius

Duomenų rinkinys	3 straipsnis Migracija, gyventojų grupės, pilietybės įgijimas	4 straipsnis Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas	6 straipsnis Leidimai gyventi	IŠ VISO
2010 m.	26753	12452	3518	4709	47432
2011 m. (sausio – spalio mėn.)	48917	10862	3881	3862	67522

5.2. Eurostato duomenų tikslumas

Pagal Reglamentą renkamų statistinių duomenų tikslumą ir patikimumą tiesioginiai įvertinti nėra paprasta. Tam tikri duomenų patikimumo rodikliai, susiję su atitiktimi apibrėžtims, gali būti grindžiami duomenų palyginamumu ir nuoseklumu, kaip apibrėžta 5.5 dalyje.

Pagal Reglamento 4–7 straipsnius (daugelyje valstybių narių pagal 3 straipsnį) surinktų duomenų tikslumas priklauso nuo susijusių administracinių sistemų tikslumo ir veiksmingumo. Todėl dėl daugelyje šalių atliekamo su prieglobsčio ir imigracijos kontrole bei gyventojų registravimu susijusių administracinių sistemų tobulinimo statistiniai duomenys tapo gerokai tikslesni. Daug valstybių narių įdiegė labiau integruotas ir išsamias administracines sistemas, kuriose naudojami šiuolaikiški IT ir ryšių palaikymo metodai. Pavyzdžiui, sienų kontrolės veikla pagal savo pobūdį yra plataus geografinio masto ir ją dažnai vykdo keletas skirtingų valdžios institucijų. Integravus administracines sistemas sumažėjo rizika, kad veiksmai (pvz., sprendimas neleisti atvykti, priimtas tolimame sienos perėjimo punkte) nėra teisingai skaičiuojami ir neįtraukiami į bendrus nacionalinio lygmens duomenis. Dėl sudėtingesnių sistemų taip pat sumažėjo dvigubo įskaitymo rizika, pvz., jos padeda nustatyti atvejus, kai asmuo jau teikė prieglobsčio prašymą (ir todėl neturėtų būti vėl įtraukiamas į pirmą kartą prieglobsčio prašančių asmenų skaičių). Analogiškai, pakeitus gyventojų registravimo sistemas galima užtikrinti, kad informacija apie asmenis (kurie dažnai teikia informaciją vietos arba regioniniuose padaliniuose) būtų teisingai ir sparčiai įtraukta į nacionalinio lygmens duomenis. Tam tikrais atvejais susiejus vietos lygmens sistemų įrašus sudarytos galimybės geriau apskaičiuoti emigruojančius asmenis.

Valstybės narės nuolat teikė Eurostatui informaciją apie administracinių sistemų pokyčius, konsultavosi ir prašė patvirtinti, ar duomenys atitiks Reglamento reikalavimus.

Vis dar pasitaiko trūkstančių ir neišsamių duomenų problemų. Šios problemos gali būti skirtingos: blogiausiais atvejais visiškai neteikiami jokie vienu iš Reglamento straipsniu reglamentuojami duomenys, kitais atvejais neteikiama konkreti lentelė ar duomenys teikiami tinkamai

nesuskirstyti. Duomenys teikiami nesuskirstyti paprastai dėl to, kad į administracines sistemas, kurios dažnai naudojamos kaip duomenų šaltiniai, neįrašoma tam tikra informacija. Pavyzdžiui, taip atsitiko, kai tam tikros valstybės narės neturėjo (arba turėjo nepakankamai) iš administracinių registrų, susijusių su imigracijos ir prieglobsčio bylomis, paimitos informacijos apie amžių ir lytį. Keletas nacionalinių valdžios institucijų patobulino tvarką, siekdamos užtikrinti, kad būtina informacija būtų renkama kaip imigracijos administracinio proceso dalis ir įdiegė tobulesnes kompiuterines sistemas, kad su šia informacija būtų galima paprastai susipažinti ir įtraukti ją į statistinius duomenis.

Komisija, nagrinėdama sunkiausių trūkstančių arba neišsamų duomenų teikimo atvejus, ėmėsi reikalavimų nesilaikymo priemonių tais atvejais, kai renkant duomenis šalis nepateikė jokių duomenų.

Veiksmai, kurių buvo imtasi, įrodė, kad didžioji dauguma valstybių narių labai stengiasi vykdyti reikalavimus. Be to, buvo keletas atvejų, kai sunkumus pavyko įveikti dėl dvišalio nacionalinių valdžios institucijų ir Komisijos tarnybų bendradarbiavimo.

3 lentelėje pabrėžiama, kad daugiausia problemų kelia informacijos apie leidimus gyventi duomenų išsamumas.

3 lentelė. Kiekvienos srities duomenų išsamumo apžvalga (2011 m. duomenys)

3 straipsnis Migracija, gyventojų grupės, pilietybės įgijimas	4 straipsnis Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas	6 straipsnis Leidimai gyventi
- 26 šalys pateikė išsamius duomenis	- 24 šalys pateikė išsamius duomenis	- 26 šalys pateikė išsamius duomenis	- 22 šalys pateikė išsamius duomenis
- 3 šalys pateikė neišsamius duomenis	- 6 šalys pateikė neišsamius duomenis	- 4 šalys pateikė neišsamius duomenis	- 5 šalys pateikė neišsamius duomenis
- 2 šalys duomenų nepateikė	- 1 šalis duomenų nepateikė	- 1 šalis duomenų nepateikė	- 4 šalys duomenų nepateikė

5.3. Savalaikiškumas

Priklausomai nuo tipo duomenys, kuriems taikomas Reglamentas, turi būti teikiami per 2–12 mėnesių pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui.

Ypač pirmaisiais ataskaitiniais metais, kai galiojo Reglamentas, keletas valstybių narių susidūrė su dideliais savalaikiškumo reikalavimų laikymosi sunkumais. Jos šias problemas pašalino nacionaliniu lygmeniu nustačiusios naujus statistinius metodus ir procedūras. Kai kurios likusios duomenų savalaikiškumo problemos yra pavienės ir nesikartoja, nes jų priežastys yra, pavyzdžiui, darbuotojų kaita arba kompiuterinių sistemų keitimo sukelti trikdžiai. Konkrečiose valstybėse narėse liko tam tikrų sistematiškesnių duomenų savalaikiškumo problemų, daugiausia susijusių su imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo ir leidimų gyventi duomenų rinkiniais, bet šios problemos sprendžiamos.

4 lentelė. Kiekvienos srities duomenų laiku neteikiančių šalių skaičiaus apžvalga

3 straipsnis Migracija, gyventojų grupės, pilietybės įgijimas	4 Straipsnis Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas		6 straipsnis Leidimai gyventi
		5 straipsnis	7 straipsnis	
1 iš 29 (duomenų nepateikė 2 šalys)	2 iš 30 (duomenų nepateikė 1 šalis)	16 iš 30 (vėluojama nuo 1 iki 365 dienų) (duomenų nepateikė 1 šalis)	15 iš 31 (vėluojama nuo 1 iki 29 dienų) (duomenų nepateikė 2 šalys)	9 iš 27 (vėluojama nuo 1 iki 35 dienų) (duomenų nepateikė 4 šalys)

5.4. Paskelbtų duomenų prieinamumas

Su visų keturių sričių migracijos duomenimis (ir metaduomenimis) galima nemokamai susipažinti Eurostato svetainės skyrelyje *Gyventojai ir socialinės sąlygos*. Duomenys įtraukiami į įvairius rinkinius, pvz., Eurostato metraštį¹⁰ ir išsamius leidinius konkrečiomis migracijos temomis¹¹. Eurostato interneto svetainės „Statistics Explained“ straipsnis *Migracija ir migrantų gyventojų statistiniai duomenys*¹² nuolat yra vienas iš dešimties dažniausiai skaitomų straipsnių.

Pagal Reglamentą laiku teikiami išsamesni duomenys padėjo Eurostatui pagerinti duomenų tvarkymo ir sklaidos savalaikiškumo rodiklius. Įgyvendinant Reglamentą smarkiai sutrumpėjo

¹⁰ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-CD-11-001.

¹¹ Pavyzdžiui, žr. Eurostato „Statistics in Focus“ leidinį *Prieglobsčio prašytojai ir pirmosios instancijos sprendimai dėl prieglobsčio prašymų. Antrasis 2011 m. pusmetis* (11/2012 leidinys) http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-SF-12-011 arba „2008 m. imigracija į ES valstybes nares sumažėjo 6 %, o emigracija išaugo 13 %“ (1/2011 leidinys).

¹² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistic_s.

laikotarpis nuo Eurostato duomenų gavimo iki patvirtintų duomenų paskelbimo Eurostato viešojoje duomenų sklaidos bazėje. Pavyzdžiui, prieglobsčio prašymų mėnesiniai duomenys dabar paprastai paskelbiami per 4 dienas arba greičiau.

Statistiniai duomenys taip pat skelbiami nacionaliniu lygmeniu.

5.5. Palyginamumas ir suderinamumas

5.5.1. Sąvokų apibrėžtys

Kad rengiami statistiniai duomenys būtų palyginami, Reglamentu nustatomos suderintos apibrėžtys, taikytinos Komisijai (Eurostatui) teikiamiems duomenims. Šios apibrėžtys pagrįstos Jungtinių Tautų statistinėmis rekomendacijomis ir galiojančiais ES teisės aktais, susijusiais su prieglobsčiu, leidimais gyventi ir išorės sienų kontrole.

Reglamentu nacionalinėms valdžios institucijoms leista taikyti galiojančias nacionalines apibrėžtis pirmais Reglamento įgyvendinimo metais teikiamiems duomenims (su 2008 m. susijusiems duomenims). Taip joms suteikta papildomo laiko padaryti būtinus procedūrų pakeitimus siekiant atitiktis suderintoms apibrėžtims.

Nacionalinėms valdžios institucijoms pakeitus statistines apibrėžtis, trumpam nukentėjo skirtingų metų duomenų palyginamumas ir atsirado spragų statistikos laiko eilutėse. Tačiau vidutiniu arba ilguoju laikotarpiu taikant nustatytas suderintas apibrėžtis palyginamumas gerokai pagerės.

Taikyti suderintas apibrėžtis ir koreguoti nacionalinius duomenis, kad jie atitiktų šias apibrėžtis, gali būti sudėtinga. Dažnai nacionalinės apibrėžtys atitinka administracinę praktiką ir taisykles.

Sudėtingiausia spręsti apibrėžčių problemas, susijusias su Reglamento 3 straipsnio reglamentuojamais migracijos srautų ir gyventojų grupių statistiniais duomenimis. Šiems duomenims naudojami šaltiniai nacionalinėse sistemose skiriasi labiausiai. Keliose šalyse net buvo sunku nustatyti šių duomenų tinkamus duomenų šaltinius. Septynios šalys negalėjo naudoti 12 mėnesių laiko kriterijų, taikomų apibrėžiant imigracijos ir (arba) emigracijos srautus, pavyzdžiui, dėl to, kad nacionalinė statistinė migracijos (priešingai nei apsilankymo) apibrėžtis buvo grindžiama trijų mėnesių kriterijais (ilgesniam nei trijų mėnesių buvimui šalyje migrantui būtinas leidimas gyventi).

5 ir 7 straipsnių dėl imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimo atžvilgiu gali būti, kad 11 šalių nukrypo nuo standartinės apibrėžties, nes jos negalėjo patvirtinti, kad statistiškai buvo įskaičiuojami asmenys, o ne administraciniai sprendimai arba (ir), kad tais pačiais ataskaitiniais metais asmenys pagal tą pačią kategoriją buvo įskaičiuojami tik vieną kartą.

5.5.2. Duomenų šaltiniai

Šalių palyginamumui trukdo tai, kad smarkiai skiriasi valstybių narių naudojami duomenų šaltiniai ES ir trečiųjų šalių piliečių migracijos ir gyvenamosios vietos statistiniams duomenims rengti. Reglamentu valstybėms narėms leidžiama grįsti teikiamus statistinius duomenis bet kokiais tinkamais nacionaliniu lygmeniu prieinamais ir šalies praktikoje naudojamais duomenų šaltiniais. Pagal Reglamentą parengti statistiniai duomenys grindžiami pasienio ir namų ūkių

apklausų duomenimis, gyventojų registrų ir administracinių registrų duomenimis, susijusiais su sienų kontrole, prieglobsčio procedūromis ir leidimų gyventi valstybių narių teritorijoje išdavimu.

Praktikoje šie duomenų šaltinių skirtumai daro poveikį tik metiniams migracijos srautų ir gyventojų grupių statistiniams duomenims, teikiamiems pagal Reglamento 3 straipsnį. Kaip matyti 5 lentelėje, visi pagal kitus Reglamento straipsnius teikiami duomenys grindžiami administraciniais duomenų šaltiniais. Labiau suderinus ES imigracijos ir prieglobsčio sistemų valdymą (pavyzdžiui, įdiegus bendrą Europos prieglobsčio sistemą) pasiekta, kad šie administraciniai šaltiniai ir susiję statistiniai duomenys būtų lengvai palyginami.

Reglamento 9 straipsnio 1 dalyje taip pat nustatyta, kad rengiant statistikos duomenis gali būti naudojami „moksliškai pagrįsti ir tinkamai dokumentuoti statistiniai vertinimo metodai“. Tokius vertinimus galima daryti tais atvejais, kai tiesioginių duomenų nėra arba, pavyzdžiui, kai turimų nacionalinių šaltinių duomenis reikia koreguoti, kad jie atitiktų reikalaujamas apibrėžtis. Keliose šalyse statistiniai vertinimai jau seniai yra oficialių migracijos statistikos duomenų rengimo dalis, ypač tais atvejais, kai daugiausia naudojami apklausų duomenys. Šia nuostata siekiama užtikrinti, kad tais atvejais, kai nacionalinės valdžios institucijos toliau naudoja vertinimus, jiems taikomos procedūros būtų skaidrios ir aiškiai dokumentuotos. Vertinimai paprastai naudojami tik rengiant pagal Reglamento 3 straipsnį renkamus statistinius duomenis.

5 lentelė. Duomenų šaltinių apžvalga

3 straipsnis Migracija	4 straipsnis Prieglobstis	5 ir 7 straipsniai Imigracijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas	6 straipsnis Leidimai gyventi
Gyventojų registras; užsieniečių registras / duomenų bazė; leidimų gyventi registras / duomenų bazė; darbo leidimų registras / duomenų bazė; pavyzdinė pasienio apklausa; gyventojų surašymas; namų ūkių imties tyrimas; vertinimo metodas; kita	administraciniai šaltiniai	administraciniai šaltiniai	administraciniai šaltiniai

5.5.3. Nuoseklumas

Palyginamais atvejais rezultatai rodo, kad duomenys yra labai nuoseklūs kitais būdais kitų institucijų surinktų ir paskelbtų duomenų atžvilgiu. Eurostato teikiamų duomenų ir nacionalinių institucijų skelbiamų statistinių duomenų skirtumus galima paaiškinti apibrėžčių skirtumais, kai, pavyzdžiui, valstybės narės nacionaliniu lygmeniu skelbiamiems duomenims nusprendė toliau taikyti ankstesnes apibrėžtis. Pagal Reglamento 3 straipsnį renkami šalies gyventojų grupių statistiniai duomenys atitinka Eurostato atskirai renkamus gyventojų grupių statistinius duomenis

(tai yra jo demografinės statistikos dalis). Atsižvelgiant į specifinius apibrėžčių skirtumus, prieglobsčio statistiniai duomenys (4 straipsnis) atitinka palyginamus Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro statistikos departamento skelbiamus duomenis.

5.6. Tolesni kokybės gerinimo veiksmai

Kartu su Reglamentu reikalaujamais duomenimis, valstybės narė privalo teikti išsamius metaduomenis, kuriais, be kita ko, paaiškinami duomenų šaltiniai ir procedūros, duomenims taikomi vertinimai bei modeliavimo procesai ir galimas jų poveikis atitiktis Reglamento apibrėžtims. Valstybės narės tinkamai laikosi reikalavimo teikti išsamius metaduomenis.

Pagal Reglamento 10 straipsnio 2 dalį galima priimti Komisijos įgyvendinimo reglamentą ir juo „nustatyti taisykles dėl tikslumo ir kokybės normų“. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad valstybių narių naudojami reglamento reglamentuojamų statistinių duomenų rengimo metodai vis dar kinta ir kad kokybės ir tikslumo lygis vis gerėja, šiuo metu Komisijai būtų per anksti rengti pasiūlymą dėl tokio įgyvendinimo reglamento. Todėl Komisija planuoja toliau dirbti remdamasi neoficialiais susitarimais, taikydama konkrečius suderintus standartus ir bandymus, naudotinus 2013–2015 m. laikotarpiu, kai vertins, ar duomenys yra pakankamai kokybiški, kad būtų skelbiami. Šio požiūrio tikslas – užtikrinti, kad vėlesnis įgyvendinimo reglamentas būtų kartu realistiškas ir įmanomas vykdyti ir kad juo būtų nustatyti kuo aukštesni kokybės standartai. Kokybės ir tikslumo standartų įgyvendinimo reglamento turinio ir taikymo srities rekomendacijos bus kitos Reglamento taikymo ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai (kuri bus pateikta 2015 m. rugpjūčio mėn.) dalis. Valstybių narių rengiamose pateiktų duomenų kokybės ataskaitose (kaip reikalaujama Reglamento dėl Europos statistikos (Reglamentas (EB) 223/2009) 12 straipsnio 3 dalimi) bus teikiama tolesnė įgyvendinimo reglamento rengimo informacija.

Komisija įsteigė darbo grupę, kurią sudaro šešių nacionalinių statistikos institucijų migracijos statistikos ekspertai, padėsiančią jai rengti konkrečius kokybės standartus, taikytinus Reglamento reglamentuojamiems skirtingų duomenų rinkinių duomenims.

6. SU MIGRACIJOS STATISTIKA SUSIJUSIOS SĄNAUDOS IR NAŠTA

Reglamentu reikalaujama statistika taip pat reikalinga nacionaliniams tikslams, pvz., prieglobsčio prašymų nacionalinei sistemai valdyti arba sienų kontrolės politikai stebėti. Beveik visais atvejais duomenys, naudojami statistikai rengti, grindžiami veikiančiomis administracinėmis ir statistinėmis sistemomis. Todėl Reglamentu nacionalinėms valdžios institucijoms nustatytos prievolės yra susijusios su poreikiu konkrečiai skirstyti duomenis arba rengti lenteles, kurios kitomis aplinkybėmis nebūtų rengiamos, ir poreikiu taikyti suderintas statistines apibrėžtis ir sąvokas. Kai kurios nacionalinės valdžios institucijos dėl to patyrė vienkartinį sąnaudų, susijusių su būtinu prisitaikymu prie metodų, procedūrų ir sistemų.

Įvairiose valstybėse narėse papildomos naštos mastas skyrėsi pagal veikusių migracijos statistikos nacionalinių sistemų ir Reglamento reikalavimų panašumo lygį. Vis dėlto manoma, kad daugelyje valstybių narių ir didžiosios dalies statistinių duomenų, kuriems taikomas Reglamentas, atžvilgiu papildomos sąnaudos ir našta yra palyginti riboti ir proporcingi ES ir nacionalinio lygmens naudai, gautai dėl išsamesnių ir labiau suderintų statistinių duomenų.

7. ATITIKTIES STEBĖJIMAS

Įgyvendinant Reglamentą migracijos ir tarptautinės apsaugos Europos statistika tapo išsamesnė ir labiau suderinta. Tačiau nepaisant šių teigiamų pokyčių reikia papildomų pastangų dėl kai kurių renkamų statistinių duomenų ir kai kuriose valstybėse narėse. Reglamentas apima keturis didelius duomenų rinkinius, kiekvienam iš kurių būdingi specifiniai metodiniai sunkumai. Iš rengiant Reglamentą vykusių diskusijų su nacionaliniais duomenų teikėjais buvo matyti, kad įgyvendinimo procesas turėtų vykti palaipsniui, o tobulinimui prireiks keleto metų. Tačiau reikia toliau dėti pastangas, siekiant užtikrinti, kad Reglamentas būtų galutinai įgyvendintas ir būtų įveiktos likusios neatitikties Reglamentui problemos.

8. IŠVADA

Dėl Reglamento (EB) Nr. 862/2007 smarkiai pagerėjo Europos migracijos ir tarptautinės apsaugos statistika. Nacionalinių valdžios institucijų Komisijai teikiami duomenys yra išsamesni ir daugeliu atvejų grindžiami palyginamomis statistinėmis apibrėžtimis. Šiuos statistinius duomenis vis dažniau Europos ir nacionaliniu lygmeniu naudojo oficialios įstaigos, nevyriausybinės įstaigos ir piliečiai.

Atsižvelgiant į platų pagal Reglamentą renkamų statistinių duomenų mastą, nagrinėjamų statistinių temų sąvokų ir metodų sudėtingumą, buvo galima numanyti, kad įgyvendinimo procesas užtruks ir iškils tam tikrų sunkumų. Daugelis Reglamento įgyvendinimo pradžioje nustatytų problemų buvo išspręsta. Tačiau lieka didelių tam tikrų valstybių narių teikiamų duomenų trūkumų, visų pirma susijusių su tam tikrų svarbiausių statistinių duomenų nebuvimu, tam tikrų sričių duomenų neteikimu laiku ir neteisingu suderintų statistinių apibrėžčių taikymu.

Reglamentu reikalaujami duomenys turėtų atitikti kintančius naudotojų poreikius, atsižvelgiant į duomenų teikėjų pajėgumus. Todėl ateityje Reglamentas gali būti iš dalies pakeistas, siekiant įtraukti naujas duomenų kategorijas arba konkretų skirstymą ir (arba) pašalinti reikalavimus teikti duomenis, jeigu bus manoma, kad jie menkai naudingi.

Būtina toliau drauge stengtis pašalinti likusius šių statistinių duomenų trūkumus. To siekdamas nacionalinės valdžios institucijos ir Komisija turės nuolat palaikyti ryšius ir bendradarbiauti.